YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

10 päivänä toukokuuta 2007 *

Asiassa C-252/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka la High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Yhdistynyt kuningaskunta) on esittänyt 20.5.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 15.6.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

The Queen,

Thames Water Utilities Ltd:n hakemuksesta,

vastaan

South East London Division, Bromley Magistrates' Court (District Judge Carr),

Environment Agencyn

osallistuessa asian käsittelyyn,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit P. Kūris, J. Makarczyk, L. Bay Larsen ja J.-C. Bonichot (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.1.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Thames Water Utilities Ltd, edustajinaan R. McCracken, QC, ja G. Jones,

– Environment Agency, edustajinaan D. Hart, QC, ja barrister M. Harris,

– Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään E. O'Neill, jota avustaa barrister J. Maurici,

– Belgian hallitus, asiamiehenään M. Wimmer,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehenään H. Sevenster,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Konstantinidis ja D. Lawunmi,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.2.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee jätteistä 15.7.1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY (EYVL L 194, s. 39), sellaisena kuin se on muutettuna 18.3.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/156/ETY (EYVL L 78, s. 32; jäljempänä direktiivi 75/442), ja yhdyskuntajätevesien käsittelystä 21.5.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/271/ETY (EYVL L 135, s. 40; jäljempänä direktiivi 91/271) tulkintaa. Kysymyksillään kansallinen tuomioistuin haluaa selvittää sen, onko viemärijärjestelmästä vuotava jätevesi direktiivissä 75/442 tarkoitettua jätettä ja jos on, jääkö se tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sen 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan iv alakohdan tai sen 2 artiklan 2 kohdan nojalla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön oikeus

Jätteet

2 Direktiivin 75/442 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) 'jätteellä' mitä tahansa liitteessä I esitetyissä luokissa mainittua ainetta tai esinettä, jonka haltija hävittää, aikoo hävittää tai on velvollinen hävittämään,

– –

b) 'tuottajalla' jokaista, jonka toiminta tuottaa jätettä ('alkuperäinen tuottaja') tai joka suorittaa esikäsittelyä, sekoittamista tai muunlaista toimintaa, jonka tuloksena kyseisen jätteen laatu tai koostumus muuttuu;

c) 'haltijalla' jätteen tuottajaa, luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka hallussa jäte on;

– –"

3 Direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tätä direktiiviä ei sovelleta

– –

b) seuraaviin jätteisiin, milloin ne kuuluvat muun lainsäädännön alaan:

– –

iv) jätevesiin, lukuun ottamatta nestemäistä jätettä;

– –

2. Erityisdirektiiveillä voidaan antaa tiettyjä tapauksia koskevia erityisiä säännöksiä tai täydentää tämän direktiivin säännöksiä tiettyjen jätelajien kuljetuksen ja käsittelyn osalta."

Jätevedet

4 Direktiivin 91/271 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tämä direktiivi koskee yhdyskuntajätevesien keräilyä, käsittelyä ja vesistöön johtamista sekä tiettyjen teollisuudenalojen jätevesien käsittelyä ja vesistöön johtamista.

Direktiivin tarkoituksena on suojella ympäristöä edellä mainittujen jätevesien johtamisesta aiheutuvilta haitoilta."

5 Tämän direktiivin 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että "jäsenvaltioiden on huolehdittava, että jätevesien viemäröintijärjestelmä on – – taajamissa", ja sen 2 kohdassa, että "1 kohdassa tarkoitettujen keräysjärjestelmien on täytettävä liitteessä I olevassa A kohdassa vahvistetut vaatimukset".

6 Direktiivin 91/271 liitteeessä I olevassa A kohdassa asetetaan seuraavat velvoitteet:

"– –

Keräysjärjestelmien suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa on käytettävä parasta saatavilla olevaa teknistä tietämystä liiallisia kustannuksia välttäen ja kiinnittäen erityisesti huomiota seuraaviin seikkoihin:

– –

– vuotojen estäminen

– –"

Kansallinen oikeus

Jätteet

7 Vuoden 1990 Environmental Protection Actin (ympäristönsuojelulaki) 33 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"– – valvotun jätehuollon alaan kuuluvien jätteiden [jäljempänä valvottu jäte] a) sijoittaminen maahan tai maan päälle on kiellettyä siitä riippumatta, missä tämä tapahtuu, ellei sijoittamiselle ole voimassa olevaa jätehuoltolupaa ja ellei sijoittaminen tapahdu luvan mukaisesti."

8 Vuoden 1990 Environmental Protection Actin 75 §:n 4 momentissa määritellään valvotun jätteen käsite niin, että sen alaan kuuluvat "kotitalous- ja teollisuusjätteet, myynti- ja pakkausjätteet ja muut tämäntyyppiset jätteet".

9 Vuoden 1990 Environmental Protection Actin 75 §:n 8 momentissa säädetään, että "7 momentissa ja tässä momentissa tarkoitettuihin jätteisiin eivät kuulu jätevedet (jätevedet käymälöissä ja käymälöistä mukaan lukien), ellei asetuksella toisin säädetä".

10 Vuoden 1992 Controlled Waste Regulations annettiin vuoden 1990 Environmental Protection Actin perusteella.

11 Vuoden Controlled Waste Regulationsin 5 §:n 1 momentin mukaan "liitteessä 3 mainittujen jätteiden käsittelyssä on noudatettava [Environmental Protection Actin] II osastossa teollisuusjätteiden osalta vahvistettua menettelyä".

12 Kyseisessä liitteessä 3 olevan 7 §:n a momentissa mainitaan "jätevesi, joka ei kuulu Regulationsin 7 §:ssä esitetyn määritelmän alaan – – ja josta huolehditaan maan sisässä tai maan päällä". Regulationsin 7 §:n 1 momentin a kohdassa jätetään kuitenkin valvotun jätteen käsitteen ulkopuolelle "sellaiset jätevedet, lietteet ja sakokaivojen lietteet, jotka on käsitelty tai kerätty taikka joista on huolehdittu (muuta kuin irtainta laitteistoa käyttäen) jäteveden puhdistamojen saostusaltaissa", elleivät käsittelyyn, keräämiseen ja huolehtimiseen liittyvät toimenpiteet ole osa puhdistamotoimintaa.

13 Vuoden 1992 Controlled Waste Regulationsin 7 A §:n mukaan "Environmental Protection Actin II osaston säännöksiä sovellettaessa jätteet, jotka eivät kuulu direktiivissä tarkoitetun jätteen alaan, on käsiteltävä kuten kotitalous-, teollisuus- tai myynti- ja pakkausjätteet".

14 Vuoden 1992 Controlled Waste Regulationsissa määritellään direktiivissä tarkoitettu jäte seuraavasti: "liitteessä 4 olevassa II osassa lueteltuihin aine- ja esineryhmiin kuuluvat aineet ja esineet, jotka niiden tuottaja tai haltija hävittää, aikoo hävittää tai on velvollinen hävittämään, niitä aineita ja esineitä lukuun ottamatta, jotka on jätetty direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sen 2 artiklan nojalla". Hävittämisen käsite on tässä kansallisessa säännöksessä sama kuin direktiivissä, ja siinä omaksuttu tuottajan käsite kattaa henkilöt, joiden harjoittamassa toiminnassa syntyy direktiivissä tarkoitettua jätettä tai jotka suorittavat jätteiden esikäsittelyyn, sekoittamiseen tai muuhun jätteiden luonteen tai koostumuksen muuntamiseen liittyviä toimia.

Jätevesi

15 Sääntöjenvastaisen menettelyn tapahtumahetkellä voimassa olleessa vuoden 1991 Water Industry Actin 94 §:n 1 momentissa säädettiin seuraavaa:

"Jäteveden käsittelystä vastaava yritys on velvollinen a) vastaamaan sellaisen julkisen viemäröintijärjestelmän järjestämisestä, valvomaan sen toimintaa ja laajentamaan sitä tarvittaessa (vastuualueellaan ja sen ulkopuolelle), jolla jäteveden puhdistus ja järjestelmän hoito on suoritettu niin, että alueen viemäröinnin voidaan katsoa olevan pysyvästi järjestetty; b) suorittamaan tarvittaessa viemäreiden tyhjennyksen ja kaikki viemäreissä olevan jäteveden ja jätteen tehokkaan käsittelyn edellyttämät toimenpiteet vedenpuhdistamossa tai muulla tavalla."

16 Siltä varalta, että 94 §:n 1 momentissa tarkoitettu jätevedenpuhdistamon hoitaja laiminlyö velvollisuutensa, on vesihallinnon valtiosihteerillä tai pääjohtajalla vuoden 1991 Water Industry Actin nojalla velvollisuus antaa lopullinen määräys (joka on kontradiktorisen menettelyn toimittamisen jälkeen välittömästi pantavissa täytäntöön) tai väliaikainen määräys (joka on välittömästi pantavissa täytäntöön) toimenpiteisiin ryhtymiseksi tämän velvollisuuden noudattamiseksi.

17 Direktiivin 91/271 panemiseksi täytäntöön ja vuoden 1991 Water Industry Actin 94 §:n säännösten täydentämiseksi säädettiin vuoden 1994 Urban Waste Water Treatment (England and Wales) Regulations.

18 Vuoden 1994 Urban Waste Water Treatment (England and Wales) Regulationsin 4 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Tämän asetuksen säännöksillä täydennetään vuoden 1991 Water Industry Actin 94 §:ssä asetettua velvollisuutta koskevia säännöksiä – – ja asetuksen säännöksillä vahvistettujen määräyksien rikkominen katsotaan Water Industry Actin kyseisen säännöksen rikkomiseksi."

19 Asetuksen 4 §:n 4 momentissa säädetään, että 94 §:n 1 momentin b kohtaan perustuvat velvollisuudet sisältävät velvollisuuden huolehtia siitä, että "yhdyskuntajätevesi, joka johdetaan keräysjärjestelmään, käsitellään asetuksen 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla ennen veden johtamista takaisin vesistöön".

Oikeudenkäynti pääasiassa ja ennakkoratkaisukysymykset

20 Thames Water Utilities Ltd on julkinen jätevedenpuhdistamo. Environment Agency on pannut sitä vastaan vireille menettelyn rikosoikeudellisen vastuun toteamiseksi. Environment Agency on itsenäinen oikeushenkilö, jonka tehtäviin kuuluu tietyiltä osin ympäristön pilaantumisen valvominen Englannissa ja Walesissa. Thames Water Utilities Ltd:tä syytetään käsittelemättömän, valvotuksi jätteeksi katsottavan jäteveden johtamisesta maahan ja valvottuihin vesistöihin Kentin kreivikunnassa.

Rikosasiassa toimivaltainen tuomioistuin on South East London Division, Bromley Magistrates' Court (District Judge Carr). Tämä tuomioistuin kieltäytyi ratkaisemasta esikysymystä siitä, voidaanko Thames Water Utilities Ltd:n kaltaisen yrityksen hoitamista viemäreistä vuotavaa jätevettä pitää Englannin lainsäädännössä tarkoitettuna valvottuna jätteenä.

21 Thames Water Utilities Ltd on pannut ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireille judicial review -nimisen menettelyn, jotta se antaisi ratkaisun tästä kieltäytymisestä.

22 High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) totesi, että kansallisessa oikeudessa tarkoitetun valvotun jätteen pitäisi olla direktiivissä 75/442 tarkoitettua jätettä, ja päätti lykätä asian käsittelyä esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko viemärijärjestelmästä, jota laissa säädetty viemäröintiyritys ylläpitää – – direktiivin 91/271 ja/tai vuoden 1991 Water Industry Actin mukaisesti, vuotava jätevesi jätteitä koskevassa – – direktiivissä 75/442 tarkoitettua jätettä?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko tämä jätevesi

a) – – direktiivin [75/442] 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan iv alakohdan nojalla, luettuna yhdessä – – direktiivin [91/271] ja/tai vuoden 1991 Water Industry Actin kanssa, jätettä, johon ei sovelleta – – direktiiviä [75/442], vai

b) – – direktiivin [75/442] 2 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvaa ja onko se erityisesti – – direktiivin [91/271] perusteella suljettu – – direktiivin [75/442] soveltamisalan ulkopuolelle?"

Ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen kysymys

23 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko jätevettä, joka vuotaa viemäriverkosta, jonka hoitamisesta vastaa julkinen yritys direktiivin 91/271 panemisesta täytäntöön annettujen kansallisten säännösten mukaisesti, pidettävä direktiivissä 75/442 tarkoitettuna jätteenä.

24 Direktiivin 75/442 1 artiklan a alakohdassa jätteet määritellään seuraavasti: "Jätteellä [tarkoitetaan] mitä tahansa liitteessä I esitetyissä luokissa mainittua ainetta tai esinettä, jonka haltija hävittää, aikoo hävittää – –." Kyseisessä liitteessä tarkennetaan tätä määritelmää luettelolla aineista ja esineistä, jotka voidaan katsoa jätteiksi. Sillä on kuitenkin vain neuvoa-antava vaikutus, ja jätteeksi luokittelu perustuu ennen kaikkea sen haltijan toimintaan ja termin hävittää merkitykseen (ks. asia C-1/03, Van de Walle ym., tuomio 7.9.2004, Kok. 2004, s. I-7613, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Direktiivin 75/442 2 artiklan 1 kohdassa luetellaan lisäksi ne jätetyypit, jotka saattavat tietyissä olosuhteissa jäädä direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, vaikka kyseessä ovatkin direktiivin 1 artiklan a alakohdassa säädettyä määritelmää vastaavat jätteet.

26 Näin on direktiivin 75/442 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan iv alakohdan mukaan jätevesien, lukuun ottamatta nestemäistä jätettä, osalta. Kyseisestä säännöksestä ilmenee, että yhteisön lainsäätäjän tarkoituksena on ollut nimenomaisesti määritellä jätevesi direktiivissä 75/442 tarkoitetuksi jätteeksi, mutta se on säätänyt kuitenkin siitä, että nämä jätteet voivat tietyissä olosuhteissa jäädä direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle ja näin sen yleisen jätteitä koskevan sääntelyn ulkopuolelle, joka direktiivillä on perustettu.

27 Käsitettä hävittää on tulkittava ottaen huomioon direktiivin 75/442 päämäärä, joka on ihmisten terveyden ja ympäristön suojeleminen jätteiden keräilyn, kuljetuksen, käsittelyn, varastoinnin ja kaatopaikalle sijoittamisen aiheuttamilta haitallisilta vaikutuksilta, sekä ottaen huomioon EY 174 artiklan 2 kohta. Tämän perustamissopimuksen määräyksen mukaan "yhteisön ympäristöpolitiikalla pyritään suojelun korkeaan tasoon yhteisön eri alueiden tilanteiden erilaisuus huomioon ottaen. Yhteisön ympäristöpolitiikka perustuu ennalta varautumisen periaatteelle sekä periaatteille, joiden mukaan ennalta ehkäiseviin toimiin olisi ryhdyttävä". Käsitettä hävittää ei voida näin ollen tulkita suppeasti (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-418/97 ja C-419/97, ARCO Chemie Nederland ym., tuomio 15.6.2000, Kok. 2000, s. I-4475, 36–40 kohta).

28 Se, että jätevesi vuotaa viemäriverkosta, ei vaikuta sen luonteeseen direktiivissä 75/442 tarkoitettuna jätteenä. Jäteveden vuotaminen viemäriverkosta on keino, jolla jäteveden käsittelystä vastaava yritys, joka on jäteveden haltija, hävittää jäteveden. Se, että vesi vuotaa vahingossa, ei muuta tilannetta. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että vahingossa sattunutta polttoaineen päästämistä maahan voidaan pitää toimena, jolla polttoaineen haltija hävittää sen (ks. vastaavasti em. asia Van de Walle ym., tuomion 47 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että direktiivi 75/442 menettäisi osittain vaikutuksensa, jos pilaantumisen aiheuttaneita polttoaineita ei katsottaisi jätteiksi ainoastaan sillä perusteella, että ne ovat vuotaneet vahingossa (ks. vastaavasti em. asia Van de Walle ym., tuomion 48 kohta). Vastaavaa päättelyä on noudatettava suhteessa vahingossa vuotaneeseen jäteveteen.

29 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että jätevettä, joka vuotaa viemäriverkosta, jonka hoitamisesta vastaa julkinen jätevedenpuhdistamo direktiivin 91/271 ja sen panemiseksi täytäntöön annettujen kansallisten säännösten mukaisesti, on pidettävä direktiivissä 75/442 tarkoitettuna jätteenä.

Toisen kysymyksen a kohta

30 Toisen kysymyksensä a kohdassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy sitä, onko viemärijärjestelmästä vuotava jätevesi jätettä, joka jää direktiivin 75/442 soveltamisalan ulkopuolelle sen 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan iv alakohdan ja direktiivin 91/271 tai vuoden 1991 Water Industry Actin tai näiden yhteisvaikutuksen perusteella.

31 Direktiivin 75/442 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan iv alakohdassa direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jätetään jätevedet, nestemäistä jätettä lukuun ottamatta, edellyttäen kuitenkin että tällainen jätevesi kuuluu "muun lainsäädännön" alaan.

32 Asiassa C-114/01, AvestaPolarit Chrome, 11.9.2003 antamansa tuomion (Kok. 2003, s. I-8725) 49 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että direktiivin 75/442 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa käytetty ilmaus "muu lainsäädäntö" voi tarkoittaa myös kansallista lainsäädäntöä.

33 Jotta kyseessä olevia säännöksiä voitaisiin pitää direktiivin 75/442 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna "muuna lainsäädäntönä", eivät ne saa koskea ainoastaan tiettyä ainetta, vaan niiden on sisällettävä tarkkoja säännöksiä, joilla

järjestetään niiden jätehuolto kyseisen direktiivin 1 artiklan d alakohdassa tarkoitetulla tavalla. Muutoin tätä jätehuoltoa ei olisi järjestetty sen enempää direktiivillä 75/442, millään muulla direktiivillä kuin kansallisella lainsäädännöllä, mikä olisi vastoin direktiivin 75/442 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan sanamuotoa sekä yhteisön jätelainsäädännön tavoitteita (ks. vastaavasti em. asia AvestaPolarit Chrome, tuomion 52 kohta).

34 Jotta kyseessä olevia yhteisön lainsäädäntöä tai kansallisia säännöksiä voitaisiin pitää direktiivin 75/442 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna "muuna lainsäädäntönä", sen tai niiden on sisällettävä tarkkoja säännöksiä jätehuollon järjestämisestä ja varmistettava ympäristönsuojelun taso, joka vähintään vastaa direktiivillä 75/442 ja erityisesti sen 4, 8 ja 15 artiklalla aikaansaatavaa tasoa.

35 Direktiivillä 91/271 ei taata tämäntasoista suojaa. Siinä säädetään jätevesien keräilystä, käsittelystä ja vesistöön johtamisesta, mutta jäteveden vuotamisen osalta siinä säädetään ainoastaan velvollisuudesta ehkäistä vuotoriskit keräysjärjestelmien suunnittelun, rakentamisen ja huollon yhteydessä. Direktiivissä 91/271 ei vahvisteta jätteistä huolehtimiseen taikka pilaantuneen maaperän puhdistamiseen liittyviä päämääriä. Näin sen ei voida katsoa koskevan jäteveden, joka vuotaa viemäriverkosta, jätehuoltoa eikä takaavan vähintään direktiivillä 75/442 aikaansaatavaa suojelun tasoa.

36 Pääasiassa sovellettavien kansallisten säännösten osalta on todettava, ettei yhteisöjen tuomioistuimelle toimitettujen kirjelmien eikä sille istunnossa esitettyjen huomautusten perusteella ole mahdollista määritellä tarkasti sen toimivallan ulottuvuutta, joka Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivaltaisella viranomaisella on käytettävissään. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on ratkaistava edellä 34 ja 35 kohdassa esitettyjä kriteereitä noudattaen, onko vuoden 1991 Water Industry Actissä ja vuoden 1994 Urban Waste Water Treatment (England and Wales) Regulationsissä tarkat säännökset näitä jätteitä koskevan jätehuollon järjestämisestä ja johtavatko ne sellaisen ympäristönsuojelun tason varmistamiseen, joka vastaa direktiivillä 75/442 ja erityisesti sen 4, 8 ja 15 artiklalla taattua tasoa.

37 Ellei tilanne ole tämä, pitää ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen sivuuttaa kansalliset säännökset ja soveltaa pääasiassa direktiivin 75/442 säännöksiä ja niitä kansallisia säännöksiä, joilla se on pantu täytäntöön.

38 Toisen kysymyksen a kohtaan on siis vastattava, että direktiivi 91/271 ei ole direktiivin 75/442 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua "muuta lainsäädäntöä" ja että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava tässä tuomiossa esitettyjä kriteereitä noudattaen, voidaanko kansallisen lainsäädännön katsoa olevan tässä säännöksessä tarkoitettua "muuta lainsäädäntöä". Näin on, jos tämä kansallinen lainsäädäntö sisältää tarkat säännökset näitä jätteitä koskevan jätehuollon järjestämisestä ja jos se voi johtaa sellaisen ympäristönsuojelun tason varmistamiseen, joka vastaa direktiivillä 75/442 ja erityisesti sen 4, 8 ja 15 artiklalla taattua tasoa.

Toisen kysymyksen b kohta

39 Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että direktiivi 75/442, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/156, on katsottava puitelaiksi, sillä sen 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, että erityisdirektiiveillä voidaan antaa erityisiä tai täydentäviä säännöksiä tiettyjen jätelajien käsittelyn osalta. Tällaista erityisdirektiiviä on pidettävä lex specialis -säännöksenä suhteessa direktiiviin 75/442, joten sen säännöksillä on etusija tämän jälkimmäisen direktiivin säännöksiin nähden tilanteissa, joita siinä erityisesti säädellään (ks. vastaavasti asia C-444/00, Mayer Parry Recycling, tuomio 19.6.2003, Kok. 2003, s. I-6163, 51 ja 57 kohta).

40 Edellä 35 kohdassa on todettu, ettei direktiivissä 91/271 kuitenkaan ole lainkaan säännöksiä, jotka koskisivat viemäriverkosta vuotavaa jätevettä sellaisenaan. Näin

ollen tämän direktiivin ei voida katsoa sisältävän erityisiä tai direktiivin 75/442 säännöksiä täydentäviä säännöksiä, joilla pyrittäisiin säätämään viemäriverkosta vuotavaa jätevettä koskevasta jätehuollosta.

41 Näin ollen toisen kysymyksen b kohtaan on vastattava, ettei direktiiviä 91/271 voida viemärijärjestelmästä vuotavaa jätevettä koskevan jätehuollon osalta pitää lex specialis -säännöksenä suhteessa direktiiviin 75/442 eikä sitä näin voida soveltaa viimeksi mainitun direktiivin 2 artiklan 2 kohdan nojalla.

Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Jätevettä, joka vuotaa viemäriverkosta, jonka hoitamisesta vastaa julkinen jätevedenpuhdistamoyritys yhdyskuntajätevesien käsittelystä 21.5.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/271/ETY ja sen panemiseksi täytäntöön annettujen kansallisten säännösten mukaisesti, on pidettävä jätteistä

15.7.1975 annetussa neuvoston direktiivissä 75/442/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 18.3.1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/156/ETY, tarkoitettuna jätteenä.

2) **Direktiivi 91/271 ei ole direktiivin 75/442, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/156, 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua "muuta lainsäädäntöä". Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava tässä tuomiossa esitettyjä kriteereitä noudattaen, voidaanko kansallisen lainsäädännön katsoa olevan tässä artiklassa tarkoitettua "muuta lainsäädäntöä". Näin on, jos tämä kansallinen lainsäädäntö sisältää tarkat säännökset näitä jätteitä koskevasta jätehuollosta ja jos se voi johtaa sellaisen ympäristönsuojelun tason varmistamiseen, joka vastaa direktiivillä 75/442, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/156, ja erityisesti sen 4, 8 ja 15 artiklalla taattua tasoa.**

3) **Direktiiviä 91/271 ei voida viemärijärjestelmästä vuotavaa jätevettä koskevan jätehuollon osalta pitää lex specialis -säännöksenä suhteessa direktiiviin 75/442, eikä sitä näin voida soveltaa viimeksi mainitun direktiivin 2 artiklan 2 kohdan nojalla.**

Allekirjoitukset